

KRALOVICKÝ OBZOR

Měsíčník Městského úřadu Kralovice * Říjen 2009 * Příští číslo vyjde 7. listopadu * Cena Kč 4,-

Usnesení z patnáctého zasedání

zastupitelstva města Kralovice, konaného dne 16. září 2009 od 18.00 hod. ve velkém sálu Lidového domu v Kralovicích

Zastupitelstvo města po projednání schvaluje:
241) Finanční příspěvek do výše 500 000,- Kč pro Vodárenskou a Kanalizační a. s., určený k technickému zabezpečení vodovodu v Hradecku. * **242)** Rozpočtové opatření města Kralovice č. 3/2009. * **243)** Směnu pozemku města p. č. 13/1 o výměře 603 m² a části pozemku p. č. 5606/1 za pozemek p. č. 12/1 o výměře 762 m², případný doplatek při rozdílu výměry ve výši 150,- Kč/m², a nákup pozemků p. č. 2132/19 o výměře 218 m² a p. č. 2132/15 o výměře 29 m² za cenu 50,- Kč/m² (všechny uvedené pozemky jsou v k. ú. Kralovice u Rakovníka). Jedná se o majetkoprávní vypořádání v lokalitě u zahrady Základní školy praktické Kralovice. * **244)** Odprodej pozemku st. p. č. 5486 o výměře 33 m² v k. ú. Kralovice u Rakovníka manželům Iblovyým bytem Kra-

lovice, Manětínská 337, za cenu 150,- Kč/m². * **245)** Prodej nově odděleného pozemku p. č. 6047 v k. ú. Kralovice u Rakovníka o výměře 530 m² Jiřímu Urbanovi bytem Kožlany 74 za cenu 150,- Kč/m². * **246)** Prodej pozemků p. č. 4871/2 o výměře 921 m² a 4873/3 o výměře 81 m² v k. ú. Kralovice u Rakovníka firmě Becker Bohemia za cenu 50,- Kč/m². * **247)** Prodej pozemku p. č. 714/1 o výměře 73 m² v k. ú. Bukovina u Kralovic manželům Krupičkovým bytem Litvínov za cenu 50,- Kč/m². * **248)** Nákup spoluvlastnického podílu ve výši 6/15 pozemků p. č. 5431/138 o výměře 130 m² a 5431/149 o výměře 47 m², vše v k. ú. Kralovice u Rakovníka, za celkovou cenu 3540,- Kč. **Zastupitelstvo města volí:**
249) V souladu s § 64 zákona č. 6/2002 Sb. o soudech, soudcích, přísedících a státní správě

ve soudů a o změně některých dalších zákonů Halinu Kučerovou a Martinu Soukupovou jako přísedících u Okresního soudu Plzeň-sever. **Zastupitelstvo města ukládá:**
250) Radě města Kralovice řešit neoprávněné parkování autovraků a ukládání materiálu na veřejných prostranstvích v Kralovicích. Termín: do příštího zasedání zastupitelstva města. Kontrola: v zastupitelstvu města. **251)** Radě města Kralovice zajistit vyřízení všech bodů usnesení z dnešního zasedání zastupitelstva města. Termín: do příštího zasedání zastupitelstva města. Kontrola: v zastupitelstvu města.
Ing. Rudolf Salfický, starosta
MVDr. Tomáš Soukup, místostarosta
Ověřovatelé zápisu: RNDr. Jiří Tišer, Ing. Zdeněk Hubka

Na základě doporučení hodnotící komise schválila rada města přidělení veřejné zakázky „Kralovice – rekonstrukce ulice Petra Bezruče a revitalizace území u kostela sv. Petra a Pavla“ firmě EUROVIA CS, a. s., s nabídkovou cenou 17 397 266,- Kč bez DPH.

V rámci preventivního programu Pedagogicko psychologické poradny v Plzni absolvovali žáci třídy 6.A, 6.B a 7.A ZŠ Kralovice se svými třídními učitelkami v září 2009 dvouhodinné adaptační pobyty na Oblátku pod Strážštěm. Cílem obou pobytů byla podpora soudržnosti a soudržnosti třídních kolektivů, vymezení pravidel třídy a vzájemné poznání. Foto ZŠ Kralovice

Městská knihovna bude uzavřena

Městská knihovna v Kralovicích upozorňuje své čtenáře, že z důvodu rekonstrukce bude od prvního listopadu tohoto roku dlouhodobě uzavřena.

Uvnitř vnitrobloku radnice rychle pokračuje výstavba nových prostor knihovny, a protože budou s těmi stávajícími samozřejmě propojeny, dotkne se rekonstrukce i jich. Knihy a časopisy musí být tedy přemístěny do náhradních prostor a nebude možné je půjčovat ani vracet.

Dočasné pozastavení výpůjček neznamená zastavení práce knihovny. Knihovnice využijí tuto dobu k tomu, aby dokončily vkládání knihovního fondu do elektronického katalogu. Jedná se o knihy umístěné v obsluhovaných knihovnách našeho regionu. Také činnosti spojené s výkonem regionální funkce a akce pořádané pro školy nebudou omezeny. Pro studenty bude knihovna nadále objednávat knihy prostřednictvím MVS. Kontakty naleznete

na webových stránkách městské knihovny a v příštím Kralovickém obzoru.

Pokud si budete chtít něco půjčit, můžete navštívit jiné knihovny v okolí, například knihovnu v Kožlanech, v Žihli nebo v Plasích. Plný provoz bude opět obnoven až s otevřením nové knihovny na jaře příštího roku. Přesný termín bude včas oznámen.

Knihovna proto žádá čtenáře o vrácení všech knih a časopisů, a to do konce října letošního roku. Za nedodržení tohoto termínu budou po celou dobu uzavření knihovny narůstat sankční poplatky.

Pracovnice knihovny si uvědomují, že tato situace není pro čtenáře příjemná. Přesto věří, že neztratí jejich přízeň. Odměnou za projevované pochopení a trpělivost jim bude nová krásná knihovna. Milena VÁCLAVÍKOVÁ

Muzeum představuje nejnovější archeologické nálezy z Kralovic

Až do konce října si mohou návštěvníci muzea v Mariánské Týnici prohlédnout výstavu, která prezentuje archeologické nálezy v intravilánu našeho města, zejména ty nejnovější, získané průzkumem v místech přístavby městské knihovny v Markově ulici.

Výzkum provádělo okresní muzeum v Mariánské Týnici ve spolupráci se Západočeským muzeem v Plzni. Probíhal od 3. března do 3. dubna letošního roku. Archeologové prozkoumali plochu asi 370 m², prostor donedávna ohradou uzavřené proluky, která vznikla v těchto místech po demolici starého obytného domu v 70.–80. letech minulého století.

Výzkumem bylo zachyceno obvodové, v podstatě základové zdivo objektu. Na základě archeologických situací je pravděpodobné, že tato usedlost byla vystavěna na starších základech, nejspíše barokních či renesančních. K tomuto závěru vede archeologie skutečnost, že uvnitř obvodových kamenných zdí byly nalezeny uloženiny obsahující renesanční kamenné kachle, keramiku a další materiál. Vzhledem k velkému výskytu mazanice, drhotné vypálené hlíněné omazávky dřevěných konstrukcí, předpokládají, že v době renesanční zde stála dřevěná usedlost, pravděpo-

dobně zbudovaná na kamenných základech, která byla zničena požárem.

Pozoruhodný je soubor nalezených kamenných kachlů, jak starších nádobkových, tak vývojově mladších komorových, jejichž čelní stěna byla zdobena plastickými motivy zobrazujícími náměty světské, heraldické i náboženské.

Za usedlostí se nacházel sklep, jehož stěna se dotýkala staršího kruhového objektu. Jeho následný výzkum potvrdil, že se jedná o studnu, dochovanou do hloubky 2,8 m. Obsahovala renesanční materiál, což dokládá, že v období renesance byla již využívána jako odpadní jímka a musí být starší, pravděpodobně z gotické fáze města. Vystavěna byla z kamenů a u dna se částečně zahlubovala do rostlého navětralého podloží. Jedná se o první nález středověké studny v Kralovicích.

(Dokončení na s. 2)

Unikátním nálezem byl hrob ženy z období časného latěnu. Obsahoval i tuto nádobu

Archeologický výzkum na místě přístavby městské knihovny v Markově ulici probíhal v březnu letošního roku a přinesl mnoho pozoruhodných nálezů.

Rada města

se sešla na svém šestnáctém letošním zasedání ve středu 9. září v 18 h na radnici v Kralovicích.

Rada města po projednání schválila:

Informace o občanech. * Žádost zdravotní pojišťovny Metal-Alliance uspořádat dne 17. září 2009 reklamní akci „Den zdraví“ na náměstí Osvobození v Kralovicích. * Žádost občanek Hradecka o povolení užívat prostory v obecní budově ke kulturním a sportovním aktivitám. * Žádost Sboru dobrovolných hasičů Hradecko o povolení užívat prostory bývalé prodejny ke sportovním a společenským aktivitám. * Žádost Rallye klubu Marionetta Kralovice o postavení startovní rampy na nádvoří bývalých kasáren v Kralovicích pro slavnostní start a cíl závodu, který se uskuteční dne 6. a 7. listopadu 2009. * Smlouvu uzavíranou s Ing. Jaroslavou Pechovou, kde předmětem smlouvy je přezkoumání hospodaření města za rok

2009. * Žádost Václava Kopty bytem Kralovice o prodloužení doby splatnosti příspěvku na výstavbu inženýrských sítí a provizorní komunikace. * Žádost Zdeňka a Dany Vavříčkových bytem Kralovice o zhotovení povrchu vjezdů k č. p. 630 ze zámkové dlažby. Současně zamítá žádost výše uvedených manželů o zrušení dělicího ostrůvku k jednotlivým vjezdům. * Na základě doporučení hodnotící komise přidělení veřejné zakázky „Kralovice – rekonstrukce ulice Petra Bezruče a revitalizace území u kostela sv. Petra a Pavla“ firmě EUROVIA CS, a. s., s nabídkovou cenou 17 397 266,- Kč bez DPH. * Uzavření nájemní smlouvy s Pozemkovým fondem ČR na pronájem části pozemku p. č. 4119/30 o velikosti cca 1500 m² v k. ú. Kralovice u Rakovníka. Jedná se o pozemek zahrnutý do projektu odbahnění Voleského rybníka. * Smlouvu o zřízení věcného břemene č. IV-12-0003679/1 uzavíranou se společností ČEZ Distribuce, a. s., kde předmětem smlouvy je uložení distribuční soustavy do pozemku města p. č. 5207/33 v k. ú. Kralovice u Rakovníka. * Smlouvu o uzavření budoucí smlouvy

o zřízení věcného břemene č. IV-12-0004855/VB001 a IV-12-0004855/VB002 uzavíranou se společností ČEZ Distribuce, a. s., kde předmětem smlouvy je uložení distribuční soustavy do pozemků města v lokalitě „Pod Tratí“. * Dodatek č. 1 smlouvy o dílo č. 02/2009 uzavřené s firmou Ing. Petr Jiran – JIPS stavební firma, kde předmětem smlouvy je „Přístavba knihovny a úprava vnitrobloku“. * Ukončení nájemního vztahu s uživatelem bytu č. 2, č. p. 623 v Mírové ulici v Kralovicích, z důvodu dlužného nájemného.

Rada města vzala na vědomí:

Oznámení Oblastního sdružení ODS Plzeň-sever o pořádání předvolebního mítinku, který se uskuteční dne 6. 10. 2009 od 10.00 hod. do 11.00 hod. na náměstí v Kralovicích. * Oznámení Okresního výboru KSČM o pořádání předvolebního mítinku, který proběhne dne 14. 9. 2009 od 15.10 hod. do 16.15 hod. na náměstí v Kralovicích. * Oznámení OVV ČSSD o pořádání předvolebního mítinku, který proběhne dne 24. 9. 2009 od 12.00 hod. do 17.00 hod. na náměstí v Kralovicích. * Výsledek výběrového řízení na obsazení pracovní pozice referent/ka

odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Kralovice. Pracovní smlouva bude uzavřena s paní Andělou Bučkovou.

Rada města zamítla:

Žádost Lenky Sebránkové bytem Kralovice o odprodej pozemku města p. č. 4337/175 – část 6 v k. ú. Kralovice u Rakovníka. * Žádost firmy Stylový nábytek Kralovice – Roman Němec o výměnu oken v objektu č. 2 bývalých kasáren a o pronájem zpevněné plochy před tímto objektem.

Rada města uložila:

Všem vedoucím pracovníkům organizačních složek města konzultovat plánované investice s ekonomickým odborem MěÚ Kralovice s cílem zjistit, zda jsou kryty městským rozpočtem. Termín – do odvolání, zodpovídatí vedoucí pracovníci organizačních složek, kontrola v radě města. * Tajemníkovi MěÚ Kralovice Bc. Pavlu Vránovi vyřídit všechny výše uvedené body projednávané na tomto zasedání rady města. Termín do 18. září 2009, kontrola v radě města.

Muzeum představuje...

(Dokončení ze s. 1)

Největší překvapení ovšem čekalo archeology 19. března. V těsné blízkosti studny se podařilo zachytit laténský ženský hrob z období 450-330 let př. Kr.

Žena byla uložena v hrobové jámě, jejíž stěny byly vyloženy dřevem. Do hrobu byla vložena keramická nádoba a množství bronzových šperků, např. nákrčník, náramek, nánožníky, jehlice nebo spona na spínání oděvu. Díky značné kyselosti půdy byly kosti téměř celé strávené, nalezeny byly pouze zbytky zubů.

V západních Čechách se jedná teprve o druhou lokalitu, na které byl z tohoto období nalezen kostrový hrob. Žena byla uložena hlavou k jihu, tedy opačně, než je pro kostrové hroby z tohoto období charakteristické. Tato obrácená orientace je významnou odlišností, která mohla mít hlubší symbolický význam. Běžná vzdálenost mezi pohřebištem a sídlištěm v tomto období se udává mezi 200-300 metry, přičemž bývalo pravidlem, že sídliště bylo položeno níže. Na základě kralovického nálezů je pravděpodobné, že část historické-

ho jádra města je vystavěna na laténském pohřebišti. Avšak vzhledem k obrácené orientaci pohřbené a dataci pohřbu do časně laténu nelze zatím vyloučit, že výzkumem byl zachcen ojedinělý hrob.

Až do konce tohoto měsíce tedy můžete využít výjimečnou příležitost a v Mariánské Týnici se seznámit s archeologickými nálezy, které významně posunuly naše poznání o nejstarší historii města. (Z materiálů muzea)

Kino Lidový dům

Úterý 6. října 17.00 h.: VZHŮRU DO OBLAK. Animovaný USA. * Úterý 13. října 17.00 h.: G – FORCE. Rodinný USA. * Úterý 3. listopadu 19.30 h.: JÁNOŠÍK. Historický ČR/SR.

Další akce MěKS:

Pátek 10. října 20.00 h.: Kapela NO NAME. * Neděle 11. října 13.30 h.: Zahájení TANEČNÍHO KURZU. * Pátek 16. října od 8.00 h.: TRHY NA NÁMĚSTÍ. * Úterý 20. října 19.00 h.: MARIE ROTTROVÁ se skupinou NEŘEŽ.

V sobotu 5. září proběhl na náměstí Osvobození další ročník soutěže v požárnímu sportu. O pohár starosty města, kterou organizuje kralovický sbor dobrovolných hasičů. Foto Karel ROM

Co je to veřejné prostranství aneb jak se chovat k majetku druhých?

Dávno jsou již pryč doby, kdy všechno patřilo všem. Skončila doba, kdy se stavělo na pozemcích bez toho, aniž byl znám vlastník. Ještě dnes mají příslušné instituce co dělat s tím, aby předešlé zmatky a nešvary daly do pořádku.

Přesto máme mezi sebou spoluobčany, kteří se ještě zdaleka nevymanili z manýrů před 20 lety a podle toho se chovají. Chovají se na veřejných prostranstvích, jako by to byl prostor za jejich plotem.

Co říká § 34 Zákona o obcích č. 128/2000 Sb.? Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

A co to je zábor? Zábořem rozumíme dočasné užívání veřejného prostoru. Příklady záboru:

- umístění stavebního zařízení (kontejner na odvoz sutí, hromada písku, šterku, složené lešenářské trubky a pod.)
- prováděný výkop
- umístění stánku na tržišti i mimo něj
- umístění lunaparků, cirkusů, kolotočů ap.
- stolečky a židle před prodejnou
- kulturní akce
- sportovní akce

Za zábor se obvykle platí podle rozhodnutí příslušného úřadu.

Slušní občané o zábor příslušný úřad požádají a pokud tak úřad rozhodne, zaplatí stanovenou částku. Ti neslušní o nic nežádají, nic neplatí, ničí veřejný majetek a przní vzhled našeho města. Odstavená auta bez SPZ, parkování na chodnících a ve veřejné zeleni není ojedinělým jevem na území Kralovic.

Takže, milí neslušníci: Tímto vás vyzýváme k tomu, abyste si po sobě uklidili a dali jste si svůj nepořádek za vlastní plot. Příště nebudeme vyzývat, ale budeme nuceni s vámi tvrdě jednat o rychlé nápravě.

MVDr. Tomáš SOUKUP
místostarosta města

Zahájení výstavy nejnovějších archeologických nálezů na území Kralovic. Foto Karel ROM

Rekonstrukce budovy základní umělecké školy včetně nové fasády je dokončena. Na akci, jejímž důvodem bylo především zateplení a úspory energie, bylo využito dotace Státního fondu životního prostředí, ze které bylo hrazeno 1,1 mil. z celkových nákladů 1,6 mil. Kč.

Cechy

Ve 14. století a snad již dříve sdružovali se řemeslníci ve spolky, aby se navzájem podporovali. Každý spolek měl své zvláštní znamení, po německu „cech“, na korouhvích i na svících, se kterými vystupoval na veřejných slavnostech. Členové cechů čili pořádků požívali různých výsad a ochrany. Artikule čili stanovy cechovní upravovaly poměr mezi členy téhož řemesla i mezi členy řemesel příbuzných. V čele cechů byli volení cechmistři. Kdo žádal o přijetí do cechu, musil prokázat, že se narodil z rodičů na cti zachovalých a nedopustil se žádného poklesku. Tovaryš mimo to musil prokázat, že je „provandrovalý“ (nejméně tři roky) a řemesla svého znalý. To musil doložit provedením „majstrštku“ čili kusu mistrovského. Učedník vykázal se, že pochází z poctivého lože manželského a musil mítí dva rukojmí z cechovních mistrů, že nezběhne z učení. Všechny listiny byly uloženy v truhlíci, které se říkalo „cechovní matka“. Až se půjdete podívat do muzea v Týnici, uvidíte tam také takovou truhlíci.

Abys získal cech k účelům spolkovým peněz, odváděli členové příspěvky. Kralovičtí řezníci platili od roku 1729 ročně 14 krejcarů, později 28. Mimo to se platilo za přijetí učedníka 8 kop a 8 liber vosku, za prohlášení učedníka tovaryšem 4 kopy a 4 libry vosku a konečně za přijmutí za mistra platilo se opět. Z vosku si daly cechy zhotovit svíce na oltáře, k pohřbům, k slavnosti vzkříšení a k svícení na schůzích.

Cechovní matka (pokladnice) byla v životě cechů důležitým činitelem. Otevřením pokladnice zahajováno a zavřením ukončováno shromáždění cechu. Při otevřené cechovní matce se konalo všechno řízení, skládaly se účty, opovídali se učedníci a dostávali za vyučenou, tovaryši přijímali mistrovství a rovnaly se spory. Cechovní hospodě se říkalo „herberk“ a v ní vládl „pantáta“ či „herberkfotr“.

O čem se ve schůzích radili, to neměli členové prozrazovat. Nikdo nesměl všetečně mluvit, dokud na něj nebylo ukázáno, jinak musil zaplatit hned pokutu. Po valné hromadě bývala hostina. Podíváme se do mísy pánům mistrům počestného řemesla řeznického v Kralovicích dne 7. srpna 1794. Podle zápisu měli polévku, hovězí maso s omáčkou, vepřové se zelím a skopové maso. K tomu připíjeli pivo a kořalku. Účet byl: sud piva 10 zlatých 11 krejcarů, za chléb 1 zlatý, za hovězí maso 1 zlatý 20 krejcarů, za 15 liber vepřového masa (libra po 5 krejcarech) 1 zlatý 15 krejcarů, za 22 libry skopového masa (libra po 2 a půl krejcaru) 55 krejcarů, za půl libry lojových svíček 8 krejcarů, za koření, dříví a úpravu jídla 1 zlatý. Druhého dne se léčil žaludek a tu bylo dáno na pivo 1 zlatý 11 krejcarů, tedy dohromady 17 zlatých. Toho roku bylo dáno na podporu chudých tovaryšů – 32 krejcarů. Padlo tedy celé spolkové jmění na jídlo a pití.

Protože cechy se nepřizpůsobily duchu času, přežily se a živořily až do roku 1860, kdy byly zrušeny.

Odpustková pouť

Na žádost cisterciáckého kláštera udělil roku 1613 papežský legát kostelíku v Mariánském Týnci odpustky (prominutí trestů za spáchané hříchy) 100 dní poutníkům, kteří do tohoto kostelíku putovali, a rovněž takové odpustky každému, kdo by něco kostelíku daroval. Když v 18. století byl v Týnci postaven nádherný chrám, který měl zastínit slávu Svaté Hory u Příbramě, příliv poutníků k mariánské sošce po provedené protireformaci vzrostl. Upadl však zrušením kláštera v Plasích a probošství v Mariánském Týnci. Soška byla přenesena do kralovického kostela a roku 1842 vyžádali si Kralovičtí od papeže Řehoře XVI. odpustky pro kralovický kostel. Roku 1850 povolil papež Pius IX. odpustky na celý oktáv (8 dní), kdy se konala pouť. Ta byla vždy třetí nedělí po svatodušních svátcích. To přišlo přes 50 a během oktavu až 100 procesí z celého okolí i ze zněmčelého území.

V tu dobu bylo rušno po celém městě. Na náměstí, v ulici ke kostelu a k Starému zámku byly stánky a kramářské boudy se zbožím všeho druhu, soškami a obrázky svatých. Několik kolotočů a různých atrakcí se usadilo na náměstí. Mezi tím procházelo jedno procesí za druhým, vedena předřídkačem písně, kterou

pak průvod zpíval. Některá vzdálenější procesí přicházela již na noc a teprve druhý den odcházela.

Ve farní kronice je zapsáno, kolik tisíc poutníků komunikantů bylo každoročně u zpovědi, aby získali odpustky. Při vykonávání zpovědi a přijímání vypomáhali kralovickému faráři a jeho dvěma kaplanům kněží z okolí. Na začátku 20. století upadal počet procesí, až konečně zanikla. Nejvíce litovali tohoto zániku obchodníci a živnostníci nejen z Kralovic, nýbrž i z dalekého okolí, kteří každoročně přijížděli na tuto pouť.

Svátek „Božího těla“ (10. den po svatodušních svátcích) byl zvlášť oslavován. Na náměstí byly upraveny čtyři oltáře a po stranách postaveny malé břízky. Mládenci přivezli brzy ráno vůz zelené trávy a vysypali cestičku od kostela k oltářům. U těchto zastavoval průvod z kostela za zpěvu a hudby. Uprostřed průvodu za hudbou a zpěváky nesli měšťané na čtyřech tyčích „nebesa“ z červeného sukna, zlatem vyšívaná. Pod těmito kráčel kněz ve zlatem vyšívaném ornátě a nesl zlatou monstranci. Před ním kráčeli dva kaplani s kadidlem a ministranti, kteří stále vyzváněli ručními zvonky. Rovněž na kostele se zvnilo.

U sochy Jana Nepomuckého (dnes socha Svobody) stála ozdobená hasičská stříkačka, na níž stál komíník v černém obleku. Kolem

ně přes Kralovice do Žatce jezdíval Cingajst. Formanský vůz byl veliký; nakládání na něj trvalo dlouho, neboť se tam vešlo až 75 metrických centů. Aby přibýlo ještě místa, rozšiřovali formani boky vozu líhami a prodlužovali vpředu i vzadu „šandrlaty“. Celý vůz byl pokryt plachtou z hrubého plátna. Na lišni po levé straně visela lucerna a pod vozem lodička pro provazy a jiné potřeby. Věrným hlídačem byl pes. Cestou se zastavovali, krmili a nocovali ve formanských hospodách jako je Dyškánka na Hadačce. Tyto hospody měly stáje pro koně a vysokou kůlnu pro vozy. S formanskou slávou kvetl i jejich blahobyt, který zanikl, když začaly jezdit po kolejích železné vozy.

Staří formani znali malý domek za městem při silnici k Plasům. Bylo to mýto a před ním přes cestu zdvižená kláda, na jednom konci opatřená těžkým kamenem, na druhém konci dlouhým řetízkiem, který vedl zdí do světničky. Konec klády s kamenem byl zasazen do sloupu a kládu zdvíhal do výše. Řetízkiem na druhém konci se dala kláda stáhnout a zahradila cestu. V noci na domku svítívala lucernička, aby bylo vidět na nataženou kládu a nikdo na ni nenarazil.

Každý povoz musel u klády zastavit, rovněž každé dobytče. Když bylo mýtné zaplaceno, mýtný pustil řetízek, kláda se zdvihla a cesta se uvolnila. Za projetí mýta bez zaplacení,

Jiří Zetek:

BÝVÁVALO

Obrázky z městské kroniky

stříkačky byl hasičský sbor v uniformách. Sbor vojenských vysloužilců byl v průvodu ve svém kroji. Ten sestával z černých kalhot, světlé modrošedé blůzy se stojatým límcem, bílých rukavic a černého tvrdého klobouku s tmavým kohoutím peřím. Trubač měl peří bílé. Na prsou měli zelené, velitel a podvelitel zlaté šňůry s několika kulatými bambulemi. Vedle nich byla válečná vyznamenání.

Rovněž všechno úřednictvo bylo v uniformách. Dokud byly cechy, zúčastnily se se svými prapory a odznaky. Po dobu průvodu střílel starý Ezentýr za městem z hmoždířů. Byla to tenkrát největší církevní paráda, při níž zvláště bohatí se snažili vyniknout svým oblečením.

Podobný průvod bez oltářů se konal večer na Bílou sobotu (vzkříšení). Všechna okna, kudy se průvod ubíral, byla osvětlena svícemi a v průvodu nesly cechy rozsvícené svítilny na tyčích.

Formani

Když jedu autobusem do Plzně a ten zastaví na Hadačce před Dyškánkou, vybaví se mi v myslí Alšův obrázek formana. Formanství bylo provozováno jako samostatná živnost nebo vedlejší zaměstnání při velkých hospodářstvích. Obyčejný forman měl pár koní. Takovým byl v Kralovicích Franče, který jezdil pouze do Plzně. „Těžký“ forman měl dva páry koní u vozu a ještě do vrchu přibíral přípřež, kterou mu poskytovali „forajtři“, usedlí při zájezdních hospodách, neb i jiní majitelé potahů. Z Plz-

a obchodníci měli zisk z toho, že se zdržovalo mnoho zaměstnaných, většinou Italů, jimž říkali „trhani“. První jízda byla zahájena v neděli dne 9. července 1899. Na stanici byl očekáván první vlak od Rakovníka velkým zástupem lidu. Za zpěvu a jásotu vjel vlak do nádraží. Od té doby počíná nový a lepší hospodářský život v městě i okresu.

Trhy (jarmarky)

Ve středu k večeru bylo na hospodářství, kde měli prasnici, pilno. Hospodář se připravoval na týdenní trh prasátek do Kralovic. Byla-li obec vzdálena od města, jistě se kohout divil, že hospodář vstal dříve než on. Do připraveného vozu, obyčejně do větší bedny, naložil malá selátka čtyř- až šestitýdenní ve váze 12-18 kg a pečlivě bednu přikryl nějakou pokrývkou proti rannímu chladu.

Po všech silnicích rachotily vozy k městu, aby byly co nejdříve na místě. Začaly se řadit od začátku náměstí u Hallerů proti sobě od chodníku, aby se mohlo středem projeti. Nestačilo náměstí před radnicí a řadily se od bývalé sochy Jana Nepomuckého až nahoru k Starému zámku.

Od ranního vlaku byli tu již obchodníci „prasečkáři“ na nákup selat až ze vzdálených okresů, hlavně ze severu. Koupená selata odvážel hospodář prasečkáři hned na nádraží. Ptal-li se přítomný po některém známém, dostal určitou a jasnou odpověď: „Je na náměstí mezi prasyty“.

Peníze za prodaná selata nezůstaly v kapse, hned se nakupovaly potřebné věci v obchodech. Byl-li zvláště výhodný prodej, nezapomnělo se ani na návštěvu hostinců, které byly na návštěvu dobře připraveny.

Mimo týdenní trhy byly na obou náměstích měsíční trhy na dobytek. Ty byly později přeloženy za město, kde dnes stojí obecní domy proti Lidovému domu, a potom na farské pole, kde je budova bývalého okresního soudu. Tam se také konával svod koní z okresu i okolního kraje.

Čtyřikrát do roka byl jarmark nejen na dobytek, ale i na všechno zboží. První byl před Josefem v březnu, druhý před Petrem a Pavlem na konci června, třetí v polovině srpna (po svátku Královny) a čtvrtý po Martinu v prosinci.

V tu dobu bylo vždy město plné prodávajících i kupujících. Dřevěné budky (krámy) byly nejen na obou náměstích, ale i v ulici ke kostelu. Dnes si ani nedovedeme představit ten ruch, který panoval od rána do pozdního odpoledne.

Kromě kramářů přijížděly také různé zábavní podniky: kolotoče, střelnice, houpáčky a jiné menší nástrahy na peníze. Třebas jen prkénko, na kterém byly zabodnuty nože a na které se vrazil kroužek. Spadl-li kroužek na nůž, šťastný výherce jej dostal. A podobných nástrah bylo plno.

Fíkař s červeným fezem na hlavě stál na bedně a na šňůře fíků kavalírsky přidával: jeden pro dědečka a ještě jeden pro babičku a ještě po jednom pro celou řadu příbuzenstva. Lidé se těžce prodírali ulicí mezi boudami trhovců. Ti hlasitým vyvoláváním vybízeli obecnstvo k nákupu a majitelé atrakcí různými triky zvali k návštěvě svých podniků.

Děti promlsávaly tu nastrádané krejcarčky, mladí navzájem si kupovali perníková a cukrová srdce a marcipán. Tatíci a matky smlouvali se ševcem vyložené boty a pantofle, s čepičárem čepice, v boudách s látkami a střížním zbožím trhovci nabízeli látky, plátno, kanafasy a také střížní zboží již hotové.

I po zemi bylo rozloženo plechové a hrnčírské zboží, zvláště z dílny kralovického hrnčíře Šmídla, kde se říkalo „U Kameňáků“. Kamenina je směs jílu a různých nerostných přísad. Po vypálení je nepórovitá a nepropouští vodu. Proto byl na tyto výrobky větší odbyt, než na obyčejné hliněné zboží. Všude bylo plno hluku a ruchu, nejvíce snad tam, kde děti si koupily různé píšťaly, bubínky, frkačky a pistolky s kapslemi...

Vybráno z rozsáhlejší práce bývalého kronikáře města Kralovic, kterou připravil pro Kralovický obzor, zpravodaj tehdejšího místního národního výboru, na konci 50. let minulého století.

Basketbal: domácí brali zlato a bronz

Kožlany, Kralovice – Tradiční basketbalové přípravné turnaje pořádané DBK Kožlany/Kralovice přinesly domácím týmům první a třetí místo.

Patnáctý ročník Kra-Kož cupu pro starší dorostenky vyhrála bez porážky kožlansko-kralovická děvčata před Velkým Meziříčím a BaKem Plzeň. První říjnovou sobotu zahajuje celek sezonu v celostátní lize duelem s Aritmou Praha.

Při Mini Kra-Kož cupu, který se konal podesáté a nastoupily v něm smíšené cel-

ky staršího minižactva, skončili pořadatelé třetí za Kralupy n. Vlt. a Českou Lípou. „V utkání o druhé místo proti České Lípě nám chyběly dvě opory,“ uvedl kouč celku Jiří Buňka. Ten měl pro turnaj k dispozici pětadvacetičlenný kádr. „Cíl, zapojit do hry co největší počet hráčů a hráček, turnaj splnil,“ dodal.

...jednou větou

BASKETBAL: První díl kvalifikace o postup do žákovské ligy děvčatům DBK Kožlany/Kralovice úspěch nepřinesl; o reparát se hráčky pokusí 3. a 4. října duelem s USK Praha.

TURISTICKÝ ZÁVOD: Mistrovský štafetový závod na Oblátku pod Strážístěm vyšel z kralovických trojic nejlépe žákyním, které v sestavě Lavičková, Buňková, Salfická vybojovaly titul; muži i ženy Kralovic obsadili třetí příčky.

ORIENTAČNÍ BĚH: V pondělí 28. září uspořádal oddíl Kometa Kralovice klání Kuřovrání s Kometou; bylo možno si tento sport vyzkoušet přímo v Kralovicích.

VOLEJBAL: První turnaje nového ročníku okresního přeboru mužů jsou na programu 3. října v Kralovicích (sk. A) a H. Bříze (B); ve dvou skupinách startuje devět týmů, v áčku mj. Kralovice A a Kožlany, v béčku Kralovice B a Dolní Hradiště.

Při XV. basketbalovém Kra-Kož cupu obsadil pořadatelský celek DBK Kožlany/Kralovice (zprava M. Kůsová a I. Šnajdrová) první místo. Foto: Jiří BUNKA

...výkon měsíce

ZÁŘÍ: JIŘÍ HUDOUSEK

Do mistrovských bojů zasáhli vedle fotbalistů (okresní přebory, krajská soutěž, I.B. třída mužů) i basketbalistky (přípravné turnaje, kvalifikace o ligu žákyň) a hokejisté (krajská soutěž mužů), o medaile bojovali na dvou kláních

závodníci v turistických závodech (mezinárodní mistrovství, domácí šampionát štafet), orientační běžci se představili při celostátním závodě v okolí Plas. Jako výkon měsíce tentokrát vybíráme třetí příčku Jiřího Hudouska na půlmaratonu v rámci II. Barokomaratonu v Plasích. Jeho největším konkurentem v pomyslném boji o uvedené ocenění byl na maratonské vzdálenosti celkově sedmý Martin Slemenský.

Kralovický MTB maraton je už po šet let neodmyslitelnou součástí letní sportovní sezony v našem městě. Ilustrativní foto Jakub ROM

Trénink na novou lyžařskou sezonu si orientačním během zpestřil i Lukáš Bauer. Na snímku je se členy kralovické Komety na srpnové mezinárodní pětidenní Bohemii. Foto: archiv oddílu Kometa Kralovice

...výsledkový souhrn

ATLETIKA – II. Barokomaraton (19. 9., Plasy), maraton (42 195 m, převýšení 700 m): 1. Šroubek (SC Plzeň) 2:49:59 hod.,... 7. Mar. Slemenský (Kral.) 3:53:13. Trať 21 km (převýšení 350 m): 1. Kaše 1:22:19 hod.,... 3. Hudousek 1:26:32, 16. Veruňek 1:35:04, 27. Slabý 1:39:34, 37. Čechura at. 1:44:53, 46. Sedláček 1:48:53, 69. Pilous 2:00:21, 85. Popel 2:06:06. Trať 4200 m: 5. Jar. Hobel 17:16 min., 6. R. Hynek 17:35, 18. Čechura ml. 21:51.

BASKETBAL – XV. Kra-Kož cup, 1. DBK Kožlany/Kral. (v. Vel. Meziříčí 41:27, v. BaK Plzeň 61:23, v. Kladno 80:20, v. BKS Kralovice (st. žáci) 52:22, semifinále v. Kladno 41:26, finále v. Vel. Meziříčí 40:26). X. Mini Kra-Kož cupu, 3. DBK Kožlany/Kralovice (v. Prosek 70:6, v. Č. Lída 22:25, v. Kralupy 32:38, v. Holešov 31:25, v. BaK Plzeň 33:15). Kvalifikace o postup do žákovské ligy: v. Kralupy n. Vlt. 49:85, v. Aritma Praha 50:69.

FOTBAL: muži, I. B tř., sk. C v. Mladotice 1:4, v. Rokycany B 1:2. Krajská soutěž dorostu v. Rokycany B 1:0 (M. Bulín). Okresní přebor st. žáků v. Kam. Újezd 6:4. Okresní přebor přípravek v. Nýřany 1:11, v. Manětín 0:1, v. Úněšov 0:9.

HORSKÁ KOLA: Kralovický MTB maraton (VI. ročník) – dětské kategorie: nejmladší (2005 a ml.) 1. F. Buchtelík (Kral.), 2. L. Šotová (Buček),... 5. D. Sládek, 6. P. Prey, 7. I. Jelínková. Předškolačky (2003–2004): 1. Staňková, 2. Škvorová, 3. Veruňková,... 6. B. Bruncíková, 7. Popelová (vš. Kral.). Předškoláci (2003–2004): 1. V. Jäger (Říčany),... 3. J. Kolena (Kral.), 4. J. Štefl (Hadačka), A. Fedor (Kral.), 8. D. Hach (Buček), 10. J. Zeman (Kral.). Minižákyně (2001–2002): 1. Kadlecová (Kladno),... 3. J. Tomášková, 4. K. Roučková (obě Kral.), 6. M. Knotová (Buček). Minižáci (2001–2002): 1. M. Pašek (Kral.),... 3. J. Bílek, 4. L. Sládek, 5. M. Jelínek, 6. M. Kučírek, 8. B. Sklenář (vš. Kral.), 9. O. Buchtelík (Hadačka), 11. J. Buňka, 12. J. Tomášek (oba Kral.). Nejml. žákyně (1999–2000): 1. A. Kůsová (Mladotice), 2. Poslední, 3. Hausnerová (obě Kral.), 4. K Šteflová (Hadačka), 5. B. Kolonová, 6. L. Mudrová, 7. Z. Tišerová (vš. Kralovice). Nejml. žáci (1999–2000): 1. Kovářík (Buček), 3. M. Pašek (Kralovice), 4. M. Štefl (Hadačka), 6. D. Běláč (Kralovice), 8. J. Špaček (Kožlany), 9. J. Koča, 10. M. Koča (oba Kral.), 11. M. Beneš (Kožlany). Ml. Žákyně

(1997–1998): 1. Buňková, 2. Kožíšková (obě Kral.). Ml. Žáci (1997–1998): 1. O. Dušíčka (Hadačka), 2. F. Půta, ...4. T. Půta (oba Žihle), 5. D. Jakeš (Kozojedy).

LEDNÍ HOKEJ: krajská soutěž mužů v. Strašice 2:4 (Vít Sládek, Mi. Slemenský), v. SK z Bor 3:6 (Škvor 2, Mi. Slemenský).

TURISTICKÁ ZÁVOD: mez. mistrovství (5. 9., Uh. Hradiště) – nejml. žáci: 3. Matěj Štefl, ženy A: 3. J. Staňková, muži A: 7. Popel. Mistr. ČR tříletých štafet (12. 9., Oblátek pod Strážístěm) – žákyně 1. Salfická, Buňková, Lavičková, ženy – 3. Staňková, B. Hynková, P. Hynková, 8. Hladíková, Knedlíková, V. Kupková, muži – 3. Horák, Hynek, Popel, 9. Mich. Trnka, Mir. Trnka, D. Trnka.

ŠKOLNÍ SPORT – okresní kolo středoškolského poháru v lehké atletice (29. 9., Plasy), dorostenky: 3. SŠ Kralovice, dorostenci: 2. SŠ Kralovice.

Vítězky mistrovství ČR štafet v turistickém závodě (zleva) Petra Salfická, Klára Buňková a Michaela Lavičková. Foto: Karel POPEL

...sportovní pozvánka

BASKETBAL – SO 3. 10. liga st. dorostenek v. Aritma Praha (17.00 hod.), NE 4. 10. kval. O žákovskou ligu v. USK Praha (9.00), obl. přebor mladších minižákyn v. Toužim (v. 11.30 a 13.30, vše těl. ZŠ Kožlany).

KRASPORTÍK – další ze seriálu soutěží započítávaných do rodinného seriálu o Krasportíka proběhne 31. 10.; půjde o stolní tenis a střelbu ze vzduchovky, koná se v tělocvičně ZŠ Kralovice.

Sportovní zpravodajství připravuje
Karel POPEL